

Sverige och Finland – en allt fastare relation

Anders Ahnlid
Sveriges ambassadör i Finland
Ruotsin suurlähettiläs Suomessa

Sverige deltar med värme och hjärta i firandet av Finlands 100 år som självständig stat.

Vårt kungapar uppvaktade jubilarerna tillsammans med övriga nordiska statschefer i Helsingfors i juni. I slutet av augusti medverkade kung, drottning och statsminister Löfven, när president Niinistö och statsminister Sipilä tog firandet till Kungsträdgården i Stockholm, dit också tusentals finlandsvänner hade sökt sig. En rad andra evenemang ingår i uppvaktningen av vår goda granne.

Samtidigt som firandet pågår är relationen mellan Sverige och Finland idag både bredare och djupare än någonsin sedan 1917.

Östersjön är, som förenande länk, av stor vikt för denna utveckling. Under 600 år av gemensam historia band havet samman riksdelarna och vattenvägen spelar fortfarande en huvudroll i de täta kontakterna mellan våra länder.

Även om flygtrafiken numera är omfattande betyder färjeförbindelserna från Stockholm till Åland, Åbo och Helsingfors mycket, med över åtta miljoner passagerare årligen. Förhoppningsvis har trafiken mellan Umeå och Vasa också framtiden för sig. "Finlandsbåtarna" är inte minst viktiga vid besök hos släkt och vänner för de närmare 700 000 svenskar som har finska rötter.

En stor del av handeln mellan Sverige och Finland tar också vägen över Östersjön. Finland är Sveriges femte största exportmarknad, och sjunde största importland. Bredden, djupet och hastigheten i den svensk-finska industriella integrationen imponerar. Närmare 800 svenska företag sysselsätter drygt 70 000 personer i Finland. Omvänt har ungefär 600 finska företag i Sverige tillsammans omkring 60 000 anställda. Flera stora företagsammanslagningar bidrar till att knyta ihop svenskt och finskt näringsliv, t.ex. TeliaSonera, StoraEnso och fusionen mellan SSAB och Rautaruukki.

Östersjön öppnar således betydande möjligheter. Genom sin strategiska betydelse i Sveriges och Finlands geopolitiska verklighet har Östersjön, och dess kuststater, emellertid också medfört betydande utmaningar. Så också i dag.

Säkerhetssituationen i närområde har försämrats efter den ryska annekteringen av Krim och pågående krigföring i Ukraina. Den militära aktiviteten har ökat kring Östersjön, som mer än tidigare blivit en säkerhetspolitisk frontzon.

Mot denna bakgrund har det svensk-finska försvarssamarbetet fördjupats avsevärt under senare år. Samarbetet omfattar samtliga stridskrafter, inklusive en gemensam marin insatsstyrka, samt säker kommunikation, materiel och logistik. Det innebär att försvarsmakterna planerar för att, efter nödvändiga nationella politiska beslut, kunna uppträda

gemensamt bortom fredstida förhållanden, dvs. i kris eller i värsta fall i krig. Detta ökar båda ländernas handlingsfrihet i olika scenarier.

En viktig del av försvarssamarbetet gäller övningar. Under september genomför svenska försvarsmakten övningen Aurora, bl.a. i området runt Stockholm och på Gotland. Detta är den största övningen i sitt slag på mer än 20 år. Samtliga vapenslag och mer än 19 000 män och kvinnor deltar tillsammans med flera andra länder, inklusive Finland.

Försvarsområdet är den del av relationen mellan Sverige och Finland som gått snabbast framåt under senare år. Men våra förbindelser utvecklas också på andra området. Med försvarssamarbetet följer behov av närmare säkerhets- och utrikespolitiskt samarbete. Detta har t.ex. märkts i form av svensk-finskt samverkan i utformningen av EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. Som ett led i samarbetet gör ländernas utrikesministrar gemensamma resor och vi har diplomater utlånade till varandras utrikesdepartement.

Relationen mellan Sverige och Finland löper idag i hög grad inom den ram som ländernas EU-medlemskap utgör. Det innebär att samarbete sker dels inom EU-ägda projekt, så som Östersjöstrategin, dels under gemensamma EU-regler.

Östersjösamarbetet är av vikt för både Sverige och Finland, inte minst den del som gäller att stoppa övergödning, farliga utsläpp av miljögifter och överfiske samt att skapa säkrare sjöfart och minska oljeutsläpp. Under Helsingforskonventionen har betydande insatser gjorts för rening av avloppsvatten i Ryssland, vilket i sin tur har bidragit till bättre vattenkvalitet, såväl i Finska viken som längre ut i vårt gemensamma hav. I somras fick Kaliningrad, som sista större stad vid Östersjön, ett modernt reningsverk, efter betydande svenska insatser. Sverige och Finland har varit engagerade på olika sätt och ofta tillsammans med de nordiska finansieringsinstitutionerna i Helsingfors.

Sverige och Finland samarbetar också intimt i övriga nordiska samarbetsorgan och för att genomföra sina respektive ordförandeskap i regionala organisationer: Sveriges i Östersjöstaternas råd 2017-2018 samt Barentsrådet 2018-2019 och Finland i Arktiska rådet 2017-2019.

När våra statsministrar Stefan Löfven och Juha Sipilä träffades i Stockholm nyligen tog de initiativ till ett ökat samarbete om bioekonomi. Finland och Sverige är EU:s skogsrikaste länder och har många gemensamma intressen. Detta samarbete täcker bl.a. forskning och utveckling inom bioenergi och träbyggande. I EU kommer Sverige och Finland dessutom gemensamt att framhålla skogens roll i kampen mot klimatförändring och verka för EU-regler som tar hänsyn till förutsättningarna för ett hållbart skogsbruk.

För att främja tillväxt och sysselsättning har initiativ tagits till ännu närmare samarbete mellan Sverige och Finland för att förbättra EU:s inre marknad och för att öppna marknader utanför EU för handel genom unionens gemensamma handelspolitik. Ett viktigt mål är naturligtvis att ge Sveriges och Finlands på många områden ledande näringsliv bästa möjliga villkor att fortsätta utvecklas, och därmed också bidra till ekonomisk tillväxt och välbefinnande.

Här är Storbritanniens utträde ur EU en utmaning. Brexit betyder dels förlust av en viktig handelspartner på EU:s inre marknad, dels att EU tappar Storbritanniens starka röst för en frihandelsvänlig politik mot länder utanför unionen. Sverige och Finland kommer att samarbeta för att handelsrelationerna med Storbritannien ska bli så gynnsamma som möjligt även efter Brexit och för att EU ska förbli en kraftfull aktör för fri handel och mot protektionism på den globala arenan.

I EU är det för närvarande oklart om och hur medlemstaterna kan skapa "en allt fastare sammanslutning mellan de europeiska folken", så som unionens grundfördrag stadgar. Sverige och Finland har inga problem att fortsätta att skapa "en allt fastare relation" sinsemellan, vilken i sin tur kan tjäna som föredöme för andra.

Lyhyesti suomeksi:

Ruotsin Suomen-suurlähettiläs Anders Ahnlid kirjoittaa Pullopostissa Suomen ja Ruotsin tiiviistä suhteesta ja naapurimaan osallistumisesta Suomi100-juhlintaan. Niin liikenne-, kauppa-, turvallisuus- kuin EU-kysymyksissä Itämeri määrittää vahvasti maiden välistä yhteistyötä.

Aiemmin sarjassa julkaistut kirjoitukset löydät [täältä](#).